

НАРЕДБА за съществените изисквания и оценяване съответствието на съоръжения и системи за защита, предназначени за експлоатация в потенциално експлозивна атмосфера

Приета с ПМС № 205 от 12.09.2001 г., обн., ДВ, бр. 81 от 21.09.2001 г., попр., бр. 90 от 19.10.2001 г., изм., бр. 115 от 10.12.2002 г., бр. 13 от 11.02.2003 г. кн. 10/2001 г., стр. 465

Глава първа

(В сила от 1.07.2003 г.)

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) С наредбата се определят:

1. съществените изисквания към съоръженията и системите за защита, предназначени за експлоатация в потенциално експлозивна атмосфера;
2. процедурите за оценяване и начините за удостоверяване на съответствието със съществените изисквания;
3. условията и редът за издаване на разрешения на лица, които извършват оценяване на съответствието.

(2) Лицата, които произвеждат или пускат на пазара съоръжения и системи за защита, предназначени за експлоатация в потенциално експлозивна атмосфера, са длъжни да спазват съществените изисквания, определени в наредбата.

Чл. 2. (1) Наредбата се прилага за:

1. съоръженията и системите за защита, предназначени за експлоатация в потенциално експлозивна атмосфера;
2. защитните, управляващите и регулиращите устройства, предназначени за експлоатация извън потенциално експлозивна атмосфера, които са необходими или допринасят за безопасната работа на съоръженията и системите за защита;
3. компонентите, предназначени за вграждане в съоръженията и системите за защита;
4. транспортните средства, които се използват в потенциално експлозивна атмосфера.

(2) Наредбата не се прилага за:

1. медицинските изделия, предназначени за използване в медицинска среда;
2. съоръженията и системите за защита, за които рискът от експлозия зависи изцяло от присъствието на взривни или химически нестабилни вещества;
3. съоръженията, предназначени за използване в битова и непроизводствена среда, в която по изключение възниква експлозивна атмосфера поради непредвидено изтичане на горими вещества;
4. личните предпазни средства;
5. плавателните съдове и подвижните крайбрежни инсталации, както и съоръженията на бордовете на тези съдове или инсталации;
6. съоръженията, проектирани и произведени специално за използване в системата на Министерството на отбраната и Министерството на вътрешните работи.

Чл. 3. Съоръженията, системите за защита, устройствата по чл. 2, ал. 1, т. 2 и компонентите по т. 3 се пускат на пазара и/или в действие, когато съответстват на съществените изисквания по глава втора и при правилното им монтиране, поддържане и използване по предназначение не застрашават здравето и безопасността на хората, безопасността на домашните животни и вещите.

Чл. 4. (1) Съоръженията, системите за защита и устройствата по чл. 2, ал. 1, т. 2, които са придружени с декларация за съответствие и имат нанесена маркировка за съответствие съгласно Наредбата за маркировката за съответствие със съществените технически изисквания към продуктите, приета с Постановление № 164 на Министерския съвет от 2000 г. (ДВ, бр. 66 от 2000 г.), и компонентите, които са придружени с удостоверение за съответствие, се приема, че отговарят на всички изисквания на наредбата.

(2) Декларацията за съответствие трябва да съдържа:

1. наименованието и адреса на лицето, което пуска на пазара съоръжението, системата за защита или устройството по чл. 2, ал. 1, т. 2;
2. описание на съоръжението, системата за защита или устройството по чл. 2, ал. 1, т. 2;

3. приложимите изисквания, на които отговаря съоръжението, системата за защита или устройството по чл. 2, ал. 1, т. 2;
4. името, идентификационния номер и адреса на лицето, получило разрешение за оценяване на съответствието, и номера на сертификата за изследване на типа;
5. номерата на българските стандарти, с които се въвеждат хармонизираните европейски стандарти по чл. 5, ал. 1, в случай че са използвани;
6. номерата на българските стандарти по чл. 5, ал. 2, ако са приложени;
7. наименованието на друга(и) наредба(и) по чл. 7 от Закона за техническите изисквания към продуктите (ЗТИП), ако са приложими;
8. трите имена и длъжността на представителя на лицето, което пуска на пазара съоръжението, системата за защита или устройството по чл. 2, ал. 1, т. 2.

(3) С удостоверението за съответствие се декларира съответствието на компонентите с приложимите изисквания по наредбата и се указва начинът, по който те трябва да се вграждат, за да се осигури съответствие на завършените съоръжения или системи за защита със съществените изисквания.

Чл. 5. (1) Когато съоръжения, системи за защита, устройства по чл. 2, ал. 1, т. 2 или компоненти по т. 3 са произведени в съответствие с български стандарт, който въвежда хармонизиран европейски стандарт и той обхваща едно или повече от съществените изисквания за безопасност, се приема, че те съответстват на обхванатите от стандарта съществени изисквания.

(2) Когато няма хармонизирани европейски стандарти, могат да се прилагат български стандарти по отношение на съществените изисквания, без това да се приема за съответствие със съществените изисквания.

Чл. 6. Съоръженията, предназначени за експлоатация в потенциално експлозивна атмосфера, се класифицират в групи и категории, определящи необходимите нива на защита, съгласно приложение № 1.

Чл. 7. Когато съоръженията и системите за защита се проектират за определена експлозивна атмосфера, това се означава върху тях.

Глава втора

(В сила от 1.07.2003 г.)

СЪЩЕСТВЕНИ ИЗИСКВАНИЯ

Раздел I

Общи изисквания към съоръженията и системите за защита

Чл. 8. (1) Съоръжения и системи за защита, предназначени за използване в потенциално експлозивна атмосфера, трябва да се проектират по начин, който осигурява експлозивна защита, и производителят трябва да вземе следните мерки:

1. при възможност да се предотврати възникването на експлозивна атмосфера, причинена от съоръженията или системите за защита;
2. да се предотврати възпламеняването на експлозивната атмосфера, като се вземе предвид източникът на запалване - електрически или неелектрически;
3. в случай на експлозия, която застрашава хора, домашни животни или вещи, тя незабавно да бъде спряна и/или да се ограничат пламъците и налягането до безопасно ниво.

(2) За предотвратяване на опасни ситуации съоръженията и системите за защита трябва да се проектират и произвеждат след анализ на възможните експлоатационни повреди и при отчитане на възможното неправилно използване.

(3) Съоръженията и системите за защита трябва да се проектират и произвеждат съобразно необходимостта от специална проверка и поддържане.

(4) Съоръженията и системите за защита трябва да се проектират и произвеждат по начин, който позволява да издържат на реалните или предвидимите условия на околната среда.

Чл. 9. (1) Маркировката на съоръженията и системите за защита трябва да е четлива и незаличима и да съдържа следните данни:

1. наименование и адрес на производителя;
2. маркировка за съответствие;
3. обозначение на серията или типа;
4. сериен номер, ако има такъв;
5. година на производството;
6. специфична маркировка за експлозивна защита (ех в правилен шестоъгълник), следвана от означенията за групата и категорията на съоръжението.

(2) За съоръжения от II група съгласно приложение № 1 маркировката трябва да съдържа и следните данни:

1. буквата "G" – за експлозивна смес на въздух с газове, пари или аерозол, и/или

2. буквата "D" – за експлозивна смес на въздух с прах.

(3) Когато е необходимо, маркировката трябва да съдържа и други данни от значение за безопасното използване на съоръженията.

Чл. 10. (1) Съоръженията и системите за защита трябва да се придружават с инструкции, които съдържат:

1. данните по чл. 9 (с изключение на серийния номер), както и всякаква допълнителна информация, която може да улесни поддържането;

2. указания за безопасно пускане в действие, експлоатация, монтаж и демонтаж, обслужване и аварийен ремонт, инсталиране, настройка;

3. посочване на опасните места при разтоварващи устройства;

4. указания за обучение, когато е необходимо;

5. информация, от която може да се прецени възможността съоръжение от съответната категория или система за защита да се използва безопасно в дадена област при очакваните експлоатационни условия;

6. ограничителни стойности на електрически параметри, налягане, максимални повърхностни температури;

7. специални условия на експлоатация, вкл. информация за възможно неправилно използване;

8. технически данни на инструментите, с които може да бъде комплектувано съоръжението или системата за защита.

(2) Инструкциите трябва да се изготвят на български език от производителя или от лицето, което пуска продукта на пазара.

(3) Инструкциите трябва да съдържат схеми и диаграми, необходими за пускането в действие, поддържането, контрола, проверката на правилната експлоатация, и когато е необходимо, за ремонта на съоръжението или системата за защита, както и всички други полезни указания.

Чл. 11. (Попр. – ДВ, бр. 90 от 2001 г.) Данните в документацията на съоръжението и системата за защита не трябва да противоречат на изискванията за безопасност в инструкцията за експлоатация.

Чл. 12. (1) Материалите, които се използват за производството на съоръженията или системите за защита, не трябва да предизвикват експлозия при предвидимите експлоатационни натоварвания.

(2) В границите на определените от производителя условия на експлоатация не трябва да възниква реакция между използваните материали и състава на потенциално експлозивната атмосфера, която може да повреди експлозивната защита.

(3) Материалите трябва да са избрани така, че предвидимите промени в техните характеристики и тяхната съвместимост в комбинация с други материали да не водят до намаляване на осигурената защита вследствие на корозия и стареене на материала, промени в износоустойчивостта, електрическата проводимост, механическата якост и въздействието на температурни разлики.

Чл. 13. (1) Съоръженията и системите за защита трябва да се проектират и произвеждат така, че да работят безопасно в експлоатационния срок при отчитане на техническите постижения в областта на експлозивната защита.

(2) Компонентите, които се монтират или използват като резервни части в съоръженията и системите за защита, трябва да се проектират и произвеждат така, че да функционират безопасно по предназначението си за експлозивна защита, когато са инсталирани в съответствие с инструкцията на производителя.

Чл. 14. (1) Съоръжения, които могат да отделят възпламеним газ или прах, трябва да са в затворени конструкции, когато това е технически възможно.

(2) Когато съоръженията имат отвори или неуплътнени връзки, трябва да се проектират така, че да не позволяват на отделящия се газ или прах да създава експлозивна атмосфера извън съоръженията.

(3) Местата за зареждане или изпразване трябва да се проектират така, че да се ограничава изтичането на възпламеним материал по време на процеса, когато това е технически възможно.

Чл. 15. Съоръжения и системи за защита, които са предназначени за експлоатация в среда, съдържаща прах, трябва да бъдат проектирани по начин,

който не позволява отложеният върху тях прах да се запали, при спазване на следните изисквания:

1. да се ограничава отлагането на прах;
2. съоръженията и системите за защита да се почистват лесно;
3. повърхностните температури на частите на съоръженията да бъдат по-ниски от температурата на нажежаване на отложения прах;
4. в зависимост от предвидимото отлагане на прах да се ограничава температурата на съоръженията, за да се избегне нагряването на праха.

Чл. 16. (1) Когато е необходимо, съоръженията и системите за защита, изложени на външни въздействия, трябва да имат допълнителни средства за защита.

(2) Съоръженията трябва да издържат на външни въздействия, без това да се отразява неблагоприятно на експлозивната защита.

Чл. 17. Когато съоръженията и системите за защита са разположени в обвивка или в затворен съд, които представляват част от експлозивната защита, отварянето им трябва да е възможно с помощта на специален инструмент или при подходящи предпазни мерки.

Чл. 18. Съоръженията и системите за защита трябва да се проектират и произведат така, че:

1. да се избегнат физически наранявания или други увреждания, които могат да се причинят от пряк или непряк допир;
2. да не се получават повърхностни температури на достъпните части или лъчения, които могат да причинят опасност;
3. да се предотвратят неелектрически опасности, които са известни от практиката;
4. предвидимите условия на претоварване да не водят до опасни ситуации.

Чл. 19. При проектиране трябва да се предвидят мерки за избягване на опасни претоварвания на съоръженията чрез вграждане на устройства за измерване, регулиране и контрол.

Чл. 20. Когато части, които могат да възпламенят експлозивна атмосфера, са разположени в обвивка, тя трябва:

1. да издържа налягането, причинено от експлозията на експлозивната смес вътре в нея, и
2. да предотвратява разпространяването на експлозия към околната експлозивна атмосфера.

Чл. 21. (1) Съоръженията и системите за защита трябва да се проектират така, че:

1. да няма потенциални източници на запалване;
2. да не се създават опасни разряди от статично електричество;
3. да не се създават блуждаещи токове и токове на утечка в проводимите части на съоръженията, които могат да доведат до опасна корозия, прегряване на повърхности или искри, способни да предизвикат запалване;
4. да се предотврати прегряване от удар или триене, когато това е възможно.

(2) Съоръженията и системите за защита трябва да се проектират или снабдят с устройства за измерване, управление и регулиране така, че компенсирането на налягането да не създава ударни вълни или високо налягане, които могат да предизвикат запалване.

Чл. 22. (1) Съоръженията и системите за защита трябва да се проектират и произвеждат така, че да функционират безопасно при промяна на условията на околната среда, при наличие на свръхнапрежение, влажност, вибрации, замърсяване и други външни влияния в границите на експлоатационните условия, предвидени от производителя.

(2) Частите на съоръженията трябва да са подходящи за предвидените механични и термични натоварвания и да издържат на въздействието на предвидени или предвидими агресивни вещества.

Чл. 23. (1) Защитните устройства трябва да функционират независимо от необходимите за работата измервателни и/или управляващи устройства.

(2) Повредата на защитно устройство трябва да се открива бързо с подходящи технически средства, за да се ограничи опасността от възникване на аварийна ситуация.

(3) При проектиране на защитните устройства се прилага принципът за безопасност при отказ.

(4) Защитното изключване трябва пряко да задейства съответните управляващи устройства без междинна софтуерна команда.

(5) В случай на повреда на защитното устройство съоръженията или системите за защита трябва да се обезопасят, когато това е технически възможно.

(6) Аварийният стоп-бутон на защитното устройство трябва да има функция за блокиране на повторно включване. Нова команда за включване се изпълнява след насочено деблокиране на аварийния стоп-бутон.

(7) Управляващите и индикаторните устройства трябва да се проектират съобразно ергономичните изисквания за постигане на най-високо ниво на експлоатационна безопасност по отношение на риска от експлозия.

(8) Измервателните устройства, свързани със съоръжения, работещи в експлозивна атмосфера, трябва да се проектират и произвеждат така, че да отговарят на експлоатационните изисквания и специфичните условия на използване.

(9) При необходимост трябва да има възможност за проверка на точността на показанията и функционалната годност на измервателните устройства.

(10) При проектирането на измервателните устройства трябва да се предвиди коефициент на безопасност, който осигурява прагът за алармиране да е извън границите на запалване и/или експлозия на експлозивната атмосфера, като се вземат предвид експлоатационните условия на инсталацията и възможните грешки в измервателната система.

(11) При проектиране на софтуерно управляваните съоръжения, системи за защита и защитни устройства трябва да се предвиди рискът от грешки в програмата.

Чл. 24. (1) За изключване на съоръженията и системите за защита, включени в автоматизиран процес, трябва да се предвиди възможност за ръчно превключване при отклонение от определените работни параметри, при условие че това не се отразява на безопасността.

(2) Когато системата за аварийно изключване е задействана, акумулираната енергия трябва да се разсейва по бърз и безопасен начин или да се изолира, за да не създава риск.

(3) Изискването по ал. 2 не се прилага за акумулирана електрохимическа енергия.

(4) В случаите на аварийно прекъсване на захранването, когато съоръженията и системите за защита могат да доведат до допълнителни рискове, те трябва да продължат да работят безопасно независимо от останалата част на електрическата инсталация.

(5) Съоръженията и системите за защита трябва да имат подходящи кабелни входове.

(6) Когато съоръженията и системите за защита са предназначени за използване в комбинация с други съоръжения и системи за защита, връзката между тях трябва да е безопасна.

(7) Съоръженията или системите за защита, които имат детекторни или сигнални устройства за възникването на експлозивни атмосфери, трябва да са придружени с указания за местата, подходящи за разполагане на тези устройства.

Раздел II

Специални изисквания към съоръженията от I група, категория M1

Чл. 25. (1) Съоръженията от I група, категория M1 трябва да се проектират и конструират по начин, който не позволява появата на източници на запалване по време на нормална работа, както и в случаите на авария.

(2) Съоръженията по ал. 1 трябва да имат средства за защита, така че:

1. при повреда на едно от тях необходимото ниво на защита да се осигурява най-малко от едно допълнително независимо устройство, или

2. да се осигури нивото на защита при възникване на две повреди, независими една от друга.

(3) При необходимост съоръженията трябва да имат допълнителни средства за защита.

(4) Съоръженията трябва да останат действащи при наличието на експлозивна атмосфера.

(5) При необходимост съоръженията трябва да имат конструкция, която не позволява проникването на прах.

(6) Повърхностните температури на части от съоръжения трябва да се поддържат под температурата на запалване на предвидената праховъздушна смес, за да се избегне запалване на отложения прах.

(7) Съоръженията трябва да се проектират по начин, който позволява отварянето на части от тях, при условие че е изключено захранването или са снабдени с електрически вериги със собствена защита. В противен случай производителят трябва да постави предупредителен надпис на отварящата се част на съоръженията.

(8) При необходимост съоръженията трябва да имат подходящи допълнителни заключващи системи.

Раздел III

Специални изисквания към съоръженията от I група, категория M2

Чл. 26. (1) Съоръженията от I група, категория M2 трябва да имат средства за защита, които не допускат активиране на източниците на запалване по време на нормална работа, вкл. при утежнени работни условия, произтичащи от грубо действие, както и при промяна на околната среда.

(2) Съоръженията трябва да се изключват от източника на енергия при появата на експлозивна атмосфера.

(3) Съоръженията трябва да се проектират по начин, който позволява отварянето на части от тях, при условие че е изключено захранването или имат подходящи заключващи системи. В противен случай производителят трябва да постави предупредителен надпис на отварящата се част на съоръженията.

(4) По отношение на рисковете от експлозия на праховъздушната смес се прилагат изискванията за съоръженията от категория M1.

Раздел IV

Специални изисквания към съоръженията от II група, категория 1

Чл. 27. (1) Съоръженията от II група, категория 1 за експлозивна атмосфера от газове, пари или аерозол трябва да се проектират и конструират по начин, който не позволява появата на източници на запалване по време на нормална работа, както и в случаите на авария.

(2) Съоръженията по ал. 1 трябва да имат средства за защита, така че:

1. при повреда на едно от тях необходимото ниво на защита да се осигурява най-малко от едно допълнително независимо устройство, или

2. да се осигури нивото на защита при възникване на две повреди, независими една от друга.

(3) Повърхностните температури на съоръжения, които могат да се нагряват, не трябва да превишават установените максимални температури и при най-неблагоприятни условия. При проектиране на съоръженията трябва да се взема предвид повишаването на температурата от нагрети части и от химични реакции.

(4) Съоръженията трябва да се проектират по начин, който позволява отварянето на части от тях, при условие че е изключено захранването или са съоръжени с електрически вериги със собствена защита. В противен случай производителят трябва да постави предупредителен надпис на отварящата се част на съоръженията.

(5) При необходимост съоръженията трябва да имат подходящи допълнителни заключващи системи.

Чл. 28. (1) Съоръженията за експлозивна атмосфера от праховъздушна смес трябва да се проектират и конструират по начин, който не позволява запалването на праховъздушната смес по време на нормална работа и в случаите на авария.

(2) Съоръженията по ал. 1 трябва да имат средства за защита, така че:

1. при повреда на едно от тях необходимото ниво на защита да се осигурява най-малко от едно допълнително независимо устройство, или

2. да се осигури нивото на защита при възникване на две повреди, независими една от друга.

(3) При необходимост съоръженията трябва да се проектират по начин, който не позволява проникване или изпускане на прах, освен през специално предвидени места.

(4) Изискването по ал. 3 се прилага и за кабелните входове и съединенията.

(5) Повърхностните температури на части от съоръжения трябва да се поддържат под температурата на запалване на предвидената праховъздушна смес, за да се избегне запалване на отложения прах.

(6) Съоръженията трябва да се проектират по начин, който позволява отварянето на части от тях, при условие че е изключено захранването или са съоръжени с електрически вериги със собствена защита. В противен случай производителят трябва да постави предупредителен надпис на отварящата се част на съоръженията.

(7) При необходимост съоръженията трябва да имат подходящи допълнителни заключващи системи.

Раздел V

Специални изисквания към съоръженията от II група, категория 2

Чл. 29. (1) Съоръженията от II група, категория 2 за експлозивна атмосфера от газове, пари или аерозол трябва да се проектират и конструират по начин, който не позволява появата на източници на запалване, вкл. в случаи на чести смущения или повреди.

(2) Частите на съоръженията по ал. 1 трябва да се проектират и конструират така, че повърхностните температури да не превишават предвидените стойности в експлоатационни условия, различни от нормалните и определени от производителя.

(3) (Попр. - ДВ, бр. 90 от 2001 г.) Съоръженията трябва да се проектират по начин, който позволява отварянето на части от тях, при условие че е изключено захранването или са съоръжени с подходящи заключващи системи. В противен случай производителят трябва да постави предупредителен надпис на отварящата се част на съоръженията.

Чл. 30. (1) Съоръженията за експлозивна атмосфера от праховъздушна смес трябва да се проектират и конструират по начин, който не позволява запалването на праховъздушната смес, както и в случаи на чести смущения или повреди.

(2) Повърхностните температури на части на съоръженията трябва да се поддържат под температурата на запалване на предвидената праховъздушна смес, за да се избегне запалване на отложения прах.

(3) При необходимост съоръженията трябва да се проектират по начин, който не позволява проникване или изпускане на прах, освен през специално предвидени места.

(4) Изискването по ал. 3 се прилага и за кабелните входове и съединенията.

(5) (Попр. - ДВ, бр. 90 от 2001 г.) Съоръженията трябва да се проектират по начин, който позволява отварянето на части от тях, при условие че е изключено захранването или са съоръжени с подходящи заключващи системи. В противен случай производителят трябва да постави предупредителен надпис на отварящата се част на съоръженията.

Раздел VI

Специални изисквания към съоръженията от II група, категория 3

Чл. 31. (1) Съоръженията от II група, категория 3 за експлозивна атмосфера от газове, пари или аерозол трябва да се проектират и конструират по начин, който не позволява появата на източници на запалване по време на нормална работа.

(2) Повърхностните температури не трябва да превишават установените максимални повърхностни температури при определените експлоатационни условия. При изключителни обстоятелства се допускат по-високи температури, в случай че производителят е приложил специални допълнителни защитни мерки.

Чл. 32. (1) Съоръженията за експлозивна атмосфера от праховъздушна смес трябва да се проектират и конструират така, че да не се допуска източниците на запалване, които съществуват по време на нормална работа, да запалят праховъздушната смес.

(2) Повърхностните температури на части от съоръженията трябва да се поддържат под температурата на запалване на предвидената праховъздушна смес, за да се избегне запалване на отложения прах.

(3) Съоръженията, вкл. кабелните входове и съединения, трябва да се конструират така, че прахът да не създава експлозивна смес с въздуха и да не се образуват опасни натрупвания в тях, като се вземе предвид големината на частиците на праха.

Раздел VII

Специални изисквания към системите за защита

Чл. 33. (1) Системите за защита трябва да имат такива размери, които позволяват да се намали въздействието от експлозия до безопасно ниво.

(2) Системите за защита трябва да се проектират и разположат така, че да предотвратяват разпространението на експлозия чрез опасни верижни реакции или повърхностни разряди, както и преминаването на първичните експлозии в детонации.

(3) В случай на прекъсване на хранването системите за защита трябва да продължат да действат за предотвратяване на опасна ситуация.

(4) Системите за защита не трябва да се повреждат при външни въздействия.

(5) Системите за защита трябва да се проектират така, че:

1. използваните материали при извънредни експлоатационни условия да издържат на очакваното максимално налягане при експлозия, както и на очаквания топлинен ефект на пламъка;

2. да издържат на ударната вълна, която се получава при експлозия, без да се нарушава целостта им;

3. приспособленията, свързани към тях, да издържат на очакваното максимално налягане при експлозия, без да изгубват способността си да действат;

4. да се предвиди въздействието на налягането върху периферните съоръжения и включените тръбопроводи;

5. да останат включени с подходящ алармен праг, когато е необходимо да се прекъсне производството и да се изключи действието на опасните части от съоръженията.

(6) Когато съществува вероятност натоварването върху системите за защита да превиши механичното им съпротивление, трябва да се проектират подходящи разтоварващи устройства, които да не подлагат на риск хората.

Чл. 34. (1) Системите за предпазване от експлозия трябва да се проектират така, че да се задействат при възникване на авария и да ограничат увеличаването на налягането, и да противодействат на максималното налягане на експлозията.

(2) Системите за предварително изключване на определени съоръжения трябва да се проектират така, че в случай на опасност от експлозия да не позволяват да се разпространява вътрешно запалване и да останат устойчиви в експлоатационни условия.

Глава трета

(В сила от 1.07.2003 г.)

ОЦЕНЯВАНЕ НА СЪОТВЕТСТВИЕТО

Чл. 35. (1) Лицето, което пуска продукта на пазара, оценява съответствието на:

1. съоръжения от I група, категория M1 или съоръжения от II група, категория 1 по:

а) процедурата за изследване на типа съгласно приложение № 2 в съчетание с процедурата за осигуряване качеството на производството съгласно приложение № 3, или

б) процедурата за изследване на типа съгласно приложение № 2 в съчетание с процедурата за проверка на продукта съгласно приложение № 4;

2. двигатели с вътрешно горене и електрически съоръжения от I група, категория M2 или от II група, категория 2 по:

а) процедурата за изследване на типа съгласно приложение № 2 в съчетание с процедурата за съответствие с типа съгласно приложение № 5, или

б) процедурата за изследване на типа съгласно приложение № 2 в съчетание с процедурата за осигуряване качеството на продукта съгласно приложение № 6;

3. други съоръжения от I група, категория M2 или от II група, категория 2 - по процедурата за вътрешен производствен контрол съгласно приложение № 7, и предава техническото досие на лице, получило разрешение да извършва оценяване на съответствието, което трябва да потвърди получаването му във възможно най-кратък срок и да го съхранява;

4. съоръжения от II група, категория 3 по процедурата за вътрешен производствен контрол съгласно приложение № 7.

(2) За съоръженията от I или II група може да следва процедурата за проверка на единичен продукт съгласно приложение № 8 вместо процедурите по ал. 1.

Чл. 36. Оценяване на съответствието на самостоятелни системи за защита се извършва по реда на чл. 35, ал. 1, т. 1 или 2.

Чл. 37. Процедурите за оценяване на съответствието по чл. 35 се прилагат и за устройствата по чл. 2, ал. 1, т. 2.

Чл. 38. Лицето, което пуска на пазара компоненти, оценява съответствието им по чл. 35 и издава удостоверение за съответствие по чл. 4, ал. 3.

Чл. 39. Оценяване на съответствието на съоръжения, системи за защита или устройства по чл. 2, ал. 1, т. 2 може да се извърши по процедурата за вътрешен производствен контрол съгласно приложение № 7 при спазване на изискванията по чл. 18.

Чл. 40. Документите и информацията, свързани с процедурите по чл. 35 - 39, трябва да се съставят на български език.

Чл. 41. Когато върху съоръжения, системи за защита или устройства по чл. 2, ал. 1, т. 2 не могат да се нанесат минималните размери на маркировката за съответствие, определени с Наредбата за маркировката за съответствие със съществените технически изисквания към продуктите, се допускат отклонения от тях.

Глава четвърта

ИЗДАВАНЕ НА РАЗРЕШЕНИЕ ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ОЦЕНЯВАНЕ НА СЪОТВЕТСТВИЕТО

Чл. 42. Лице, което кандидатства за получаване на разрешение за оценяване съответствието на съоръжения, системи за защита, устройства по чл. 2, ал. 1, т. 2 и/или компоненти със съществените изисквания, трябва освен да отговаря на критериите по чл. 10, ал. 1 ЗТИП и:

1. да може да изпълнява една или повече процедури за оценяване съответствието на съоръженията, системите за защита, устройствата по чл. 2, ал. 1, т. 2 и/или компонентите;

2. да има най-малко един сертифициран одитор, който да ръководи извършването на оценката на внедрената система по качеството, когато това се изисква от процедурата за оценяване на съответствието по наредбата;

3. да притежава методики и инструкции за изпитване на продуктите в случаите, когато не се използват стандартизирани методи за изпитване;

4. да притежава наръчник по качеството.

Чл. 43. (1) (Изм. - ДВ, бр. 13 от 2003 г.) Лицето по чл. 42 подава до председателя на Държавната агенция за метрология и технически надзор:

1. заявление;

2. удостоверение за актуално съдебно състояние, когато е регистрирано по Търговския закон, или копие от акта за създаване, когато е създадено с акт на Министерския съвет;

3. справка за обхвата на компетентност и за техническите средства, с които разполагат собствените му лаборатории за изпитване и/или лабораториите за изпитване, с които има сключени договори;

4. декларации на лицето и на наетия от него персонал за обстоятелствата по чл. 10, ал. 1, т. 3, 5 и 7 ЗТИП;

5. справка по чл. 10, ал. 1, т. 4 ЗТИП;

6. копие от договор за застраховка за вредите, които могат да настъпят вследствие на неизпълнение на задълженията му;

7. методики и инструкции за изпитване в случаите, когато не се използват стандартизирани методи;

8. сертификат на ръководещия одитор, който ще извършва оценяване на внедрената система по качеството, когато това се изисква от процедурата за оценяване на съответствието;

9. наръчник по качеството.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 13 от 2003 г.) В случаите по чл. 11, ал. 2 ЗТИП лицето по чл. 42 подава до председателя на Държавната агенция за метрология и технически надзор:

1. документите по ал. 1, т. 1, 2, 3 и 8;

2. сертификат за акредитация по стандарт БДС EN 45011, издаден от Изпълнителната агенция "Българска служба за акредитация", в случаите, когато кандидатства за изпълнение на процедурите "изследване на типа" съгласно приложение № 2 и/или "проверка на продукта" съгласно приложение № 4, и/или "проверка на единичен продукт" съгласно приложение № 8, и/или

3. сертификат за акредитация по стандарт БДС EN 45012, издаден от Изпълнителната агенция "Българска служба за акредитация", в случаите, когато кандидатства за изпълнение на процедурите "съответствие с типа" съгласно приложение № 5 и/или "осигуряване на качеството на производството" съгласно

приложение № 3, и/или "осигуряване на качеството на продукта" съгласно приложение № 6, и/или

4. сертификат за акредитация по стандарт БДС EN 45004, издаден от Изпълнителната агенция "Българска служба за акредитация", в случаите, когато кандидатства за изпълнение на процедурите "изследване на типа" съгласно приложение № 2 и/или "проверка на продукта" съгласно приложение № 4, и/или "проверка на единичен продукт" съгласно приложение № 8.

(3) При констатиране на непълноти в представените документи на лицето се изпраща съобщение за отстраняването им в 14-дневен срок.

(4) При неотстраняване на непълнотите в срока по ал. 3 заявлението и документите не се разглеждат.

Чл. 44. (Изм. - ДВ, бр. 13 от 2003 г.) В срок до 3 месеца от получаване на заявлението и документите или от срока по чл. 43, ал. 3 председателят на Държавната агенция за метрология и технически надзор със заповед издава или отказва издаването на разрешение за оценяване на съответствието.

Чл. 45. (1) Разрешението за оценяване на съответствието е със срок на действие 3 години и включва:

1. наименованието на органа, издал разрешението, и датата на издаване;
2. наименованието и адреса на лицето, на което се издава разрешението;
3. видовете продукти, които лицето има право да оценява, и процедурата за оценяване на съответствието им;
4. срока на действие на разрешението.

(2) Разрешението за оценяване на съответствието се получава от лицето по чл. 42 или от упълномощен негов представител.

Чл. 46. (Изм. - ДВ, бр. 13 от 2003 г.) Председателят на Държавната агенция за метрология и технически надзор отказва издаването на разрешение за оценяване на съответствието, когато лицето не отговаря на критериите по чл. 42.

Чл. 47. (Изм. - ДВ, бр. 13 от 2003 г.) Разрешението за извършване на оценяване на съответствието се отнема с мотивирана заповед на председателя на Държавната агенция за метрология и технически надзор, когато лицето, получило разрешение:

1. престане да отговаря на критериите по чл. 42;
2. не изпълнява задълженията си при извършване на процедурите за оценяване на съответствието.

Чл. 48. (Изм. - ДВ, бр. 13 от 2003 г.) В 7-дневен срок от издаването на заповедта за отказ или за отнемане на разрешение за оценяване на съответствието председателят на Държавната агенция за метрология и технически надзор уведомява заявителя.

Чл. 49. Заповедта за отказ или за отнемане на разрешението за оценяване на съответствието подлежи на обжалване пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. По смисъла на наредбата:

1. "Съоръжения" са машини, апарати, стационарни или мобилни устройства, техните управляващи компоненти и инструменти и системи за откриване или предпазване, които отделно или заедно са предназначени за генериране, пренасяне, съхраняване, измерване, регулиране и преобразуване на енергия и/или за обработване на материали и които са в състояние да предизвикат експлозия чрез техни собствени източници на запалване.

2. "Системи за защита" са устройства, извън тези по т. 1, които са предназначени за незабавно спиране на експлозия и/или за ограничаване на зоната, засегната от експлозията, и които се пускат на пазара отделно за използване като самостоятелни системи.

3. "Компонент" е всяка отделна част (елемент), съществена за безопасното функциониране на съоръженията и системите за защита, която няма самостоятелна функция.

4. "Експлозивна атмосфера" е смес на въздух с възпламеними вещества под формата на газове, пари, аерозол или прах при атмосферни условия, в която след запалване започва разпространяване на горенето в неизразходваната смес.

5. "Потенциално експлозивна атмосфера" е атмосферата, която може да стане експлозивна вследствие на местни и експлоатационни условия.

6. "Съоръжения от I група" са съоръженията, предназначени за експлоатация в подземни рудници, както и в надземните части на тези рудници, където може да има наличие на метан от рудниците (газ гризу) и/или горим прах.

7. "Съоръжения от II група" са съоръженията, предназначени за експлоатация във всички места, извън тези по т. 6, където може да се образува експлозивна атмосфера.

8. "Използване по предназначение" е използване на съоръжения, системи за защита и устройства по чл. 2, ал. 1, т. 2 в съответствие с групата и категорията съоръжения и с цялата информация, предоставена от производителя, която е необходима за безопасното им функциониране.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. Председателят на Държавната агенция за метрология и технически надзор (ДАМТН) публикува в Официалния бюлетин на ДАМТН списък на българските стандарти по чл. 5, ал. 2.

§ 3. Наредбата се приема на основание чл. 7, ал. 1 ЗТИП.

§ 4. Глави първа, втора и трета влизат в сила от 1 юли 2003 г.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

към Постановление № 275 на Министерския съвет от 29 ноември 2002 г. за приемане на Наредба за единиците за измерване, разрешени за използване в Република България (ДВ, бр. 115 от 2002 г.)

Параграф единствен. Навсякъде думите "председателят на Държавната агенция по стандартизация и метрология", "председателя на Държавната агенция по стандартизация и метрология", "председателя на ДАСМ", "председателя на ДАСМ", "Държавната агенция по стандартизация и метрология" и "ДАСМ" се заменят съответно с "председателят на Държавната агенция за метрология и технически надзор", "председателя на Държавната агенция за метрология и технически надзор", "председателя на ДАМТН", "председателя на ДАМТН", "Държавната агенция за метрология и технически надзор" и "ДАМТН" в следните нормативни актове:

.....

20. Наредбата за съществените изисквания и оценяване съответствието на съоръжения и системи за защита, предназначени за експлоатация в потенциално експлозивна атмосфера, приета с Постановление № 205 на Министерския съвет от 2001 г. (обн., ДВ, бр. 81 от 2001 г.; попр., бр. 90 от 2001 г.).

.....

ПРЕХОДНА РАЗПОРЕДБА

към Постановление № 23 на Министерския съвет от 4 февруари 2003 г. за изменение на нормативни актове на Министерския съвет (ДВ, бр. 13 от 2003 г.)

§ 9. В срок 10 дни от влизането в сила на постановлението министърът на икономиката, министърът на транспорта и съобщенията и министърът на здравеопазването да предадат на председателя на Държавната агенция за метрология и технически надзор цялостната документация по издадените разрешения за извършване оценяване на съответствието, както и подадените до тях заявления по незавършените процедури.

Приложение № 1 към чл. 6

Класификация на съоръженията по групи и категории

I. Съоръжения от I група.

1. Категория M1.

Категория M1 включва съоръжения, проектирани и при необходимост снабдени с допълнителни специални средства за защита, така че да функционират в съответствие с експлоатационните параметри, определени от производителя, и да осигуряват възможно най-високо ниво на защита. Съоръженията от тази категория са предназначени за експлоатация в подземни рудници, както и в надземните части на тези рудници, където може да има наличие на метан от рудниците (газ гризу) и/или горим прах. Съоръженията от тази категория остават функциониращи в

експлозивна атмосфера, дори и в случаите на авария, и се характеризират с такива средства за защита, че:

а) при повреда на едно от средствата за защита най-малко едно допълнително независимо устройство осигурява необходимото ниво на защита, или

б) при две независими една от друга повреди осигуряват необходимото ниво на защита.

Съоръженията от тази категория трябва да отговарят на специалните изисквания на чл. 25.

2. Категория M2.

Категория M2 включва съоръжения, проектирани така, че да функционират в съответствие с експлоатационните параметри, определени от производителя, и да осигуряват високо ниво на защита. Съоръженията от тази категория са предназначени за експлоатация в подземни рудници, както и в надземните части на тези рудници, където може да има наличие на метан от рудниците (газ гризу) и/или горим прах. Тези съоръжения изключват при появата на експлозивна атмосфера. Средствата за защита на съоръжения от тази категория осигуряват необходимото ниво на защита при нормална работа и при тежки експлоатационни условия, като неправилно обслужване и променливи условия на околната среда. Съоръженията от тази категория трябва да отговарят на специалните изисквания по чл. 26.

II. Съоръжения от II група.

1. Категория 1.

Категория 1 включва съоръжения, проектирани така, че да функционират в съответствие с експлоатационните параметри, определени от производителя, и да осигуряват много високо ниво на защита. Съоръженията от тази категория са предназначени за използване в зони, където експлозивната атмосфера от смес на въздуха с газове, пари, аерозол или прах присъства постоянно, за дълъг период или често. Съоръженията от тази категория осигуряват необходимото ниво на защита, дори и в случаите на авария, и се характеризират с такива средства за защита, че:

а) при повреда на едно от средствата за защита най-малко едно допълнително независимо устройство осигурява необходимото ниво на защита, или

б) при две независими една от друга повреди осигуряват необходимото ниво на защита.

Съоръженията от тази категория трябва да отговарят на специалните изисквания по чл. 27 и 28.

2. Категория 2.

Категория 2 включва съоръжения, проектирани така, че да функционират в съответствие с експлоатационните параметри, определени от производителя, и да осигуряват високо ниво на защита. Съоръженията от тази категория са предназначени за използване в зони, където има вероятност да се образува експлозивна атмосфера от газове, пари, аерозол или прах в смес с въздуха. Средствата за защита на съоръженията в тази категория осигуряват необходимото ниво на защита, дори и в случай на чести смущения или повреди. Съоръженията от тази категория трябва да отговарят на специалните изисквания на чл. 29 и 30.

3. Категория 3.

Категория 3 включва съоръжения, проектирани така, че да функционират в съответствие с експлоатационните параметри, определени от производителя, и да осигуряват нормално ниво на защита. Съоръженията от тази категория са предназначени за използване в зони, където няма вероятност да се образува експлозивна атмосфера от газове, пари, аерозол или прах в смес с въздуха, или ако има такава, тя е в редки случаи и за кратък период. Съоръженията от тази категория осигуряват необходимото ниво на защита по време на нормална експлоатация. Съоръженията от тази категория трябва да отговарят на специалните изисквания на чл. 31 и 32.

Приложение № 2 към чл. 35, ал. 1, т. 1 и 2

Процедура за оценяване на съответствието "изследване на типа"

1. "Изследване на типа" е процедура, чрез която лице, получило разрешение за оценяване на съответствието, потвърждава, че даден представителен образец на

произвежданата продукция отговаря на приложимите за него изисквания на наредбата.

2. Заявлението за изследване на типа се подава от лицето, което пуска продукта на пазара, пред избрано от него лице по т. 1. Заявлението включва:

- а) наименованието и адреса на производителя и на лицето, което пуска продукта на пазара, ако е различно от производителя;
- б) писмена декларация, че същата заявка не е подадена пред друго лице, получило разрешение за оценяване на съответствието;
- в) техническото досие съгласно т. 3.

Лицето, което пуска продукта на пазара, предоставя на разположение на лицето по т. 1 образец на произвежданата продукция, наричан по-нататък "тип". Лицето по т. 1 може да поиска и други образци, ако това се изисква от програмата за изследване.

3. Техническото досие трябва да дава възможност за оценяване съответствието на продукта с изискванията на наредбата и да обхваща в необходимата за оценяването степен проектирането, производството и експлоатацията на продукта. Досието трябва да съдържа:

- а) общо описание на типа;
- б) конструкторски и монтажни чертежи и схеми на детайлите, възлите, веригите и др.;
- в) описания и пояснения към чертежите, схемите и функционирането на продукта;
- г) списък на стандартите по чл. 5, които са приложени изцяло или частично, и описание на техническите решения, които са приети за изпълнение на приложимите съществени изисквания по наредбата, когато не са приложени стандартите по чл. 5;
- д) резултати от изчисленията при проектиране, от извършени изследвания и др.;
- е) протоколи от изпитвания.

4. Лицето по т. 1:

- а) преглежда техническото досие, проверява дали типът е произведен в съответствие с него и установява елементите, които са проектирани в съответствие с приложимите изисквания на стандартите по чл. 5, както и елементите, които са проектирани, без да са приложени съответните изисквания на тези стандарти;
- б) извършва или възлага извършването на подходящи изследвания и необходими изпитвания, за да провери дали приетите от производителя решения осигуряват съответствие със съществените изисквания по наредбата, когато не са приложени стандартите по чл. 5;
- в) извършва или възлага извършването на подходящи изследвания и необходими изпитвания, за да провери дали стандарти по чл. 5 са действително приложени, когато производителят е избрал да ги приложи;
- г) съгласува със заявителя мястото, където ще се извършват изследванията и необходимите изпитвания.

5. Когато типът отговаря на изискванията на наредбата, лицето по т. 1 издава на заявителя сертификат за изследване на типа. Сертификатът съдържа наименованието и адреса на производителя, заключенията от изследването и данните, необходими за идентифициране на одобрения тип. Към сертификата се прилага списък на частите на техническото досие. Копие от него се съхранява от лицето по т. 1. Отказът за издаване на сертификат за изследване на типа трябва да бъде подробно мотивиран.

6. Заявителят трябва да информира лицето по т. 1, което съхранява техническото досие, отнасящо се до сертификата за изследване на типа, за всички изменения на одобреното съоръжение или система за защита, които трябва да получат допълнително одобрение, ако тези изменения могат да повлияят на съответствието със съществените изисквания или на предвидените условия за използване на продукта. Последващото одобрение се дава под формата на допълнение към първоначалния сертификат за изследване на типа.

7. Лицето по т. 1 съобщава на другите лица, получили разрешение за оценяване на съответствието, необходимите данни относно издадените и обявените за невалидни сертификати за изследване на типа и допълненията към тях.

8. Другите лица, получили разрешение за оценяване на съответствието, могат да получат копия от сертификатите за изследване на типа и/или допълненията към тях. Приложенията към сертификатите се държат на тяхно разположение.

9. Лицето, което пуска продукта на пазара, съхранява копия от сертификатите за изследване на типа и допълненията към тях заедно с техническото досие в продължение най-малко на 10 години от датата на производството на последното съоръжение или система за защита.

Приложение № 3 към чл. 35, ал. 1, т. 1, буква "а"

Процедура за оценяване на съответствието "осигуряване на качеството на производството"

1. "Осигуряване на качеството на производството" е процедура, чрез която производителят, като изпълнява задълженията си по т. 2, осигурява и декларира, че произвежданите продукти съответстват на типа, описан в сертификата за изследване на типа, и отговарят на приложимите за тях изисквания на наредбата. Лицето, което пуска продукта на пазара, нанася маркировката за съответствие върху всяко отделно съоръжение и изготвя писмена декларация за съответствие. Маркировката се придружава от идентификационния номер на лицето, получило разрешение за оценяване на съответствието, което осъществява надзора по т. 7 и 8.

2. Производителят поддържа одобрена система по качеството за производството, изходящия контрол и изпитванията на съоръжението съгласно т. 3 - 6 и подлежаща на надзора по т. 7 и 8.

3. Производителят подава заявление за оценяване на неговата система по качеството за съответното съоръжение пред избрано от него лице, получило разрешение за оценяване на съответствието. Заявлението съдържа:

- а) всички необходими данни за съответната категория продукти;
- б) документацията относно системата по качеството;
- в) техническото досие относно одобрения тип и копие от сертификата за изследване на типа.

4. Системата по качеството осигурява съответствието на съоръжението с типа, описан в сертификата за изследване на типа, и с приложимите за него изисквания на наредбата. Всички елементи, изисквания и норми, установени от производителя, трябва да са систематично свързани и подредени в документация под формата на стратегия, процедури и инструкции. Документацията за системата по качеството трябва да позволява еднозначно тълкуване на програмите, плановете, ръководствата и досиетата по качеството. Документацията трябва да съдържа достатъчно описание на:

- а) целите по качеството и организационната структура, отговорностите на ръководството и неговите правомощия относно качеството на съоръженията;
- б) производствените процеси, методите за контрол и осигуряване на качеството и методите и систематичните действия, които ще се прилагат;
- в) изследванията и изпитванията, които ще се извършват преди, по време на производството и след това, с посочване на честотата на тяхното извършване;
- г) досиетата по качеството, като доклади от контрола и данни от изпитвания и калибриране, доклади за квалификацията на съответния персонал и др.;
- д) начините за контрол за постигане на изискваното качество на съоръженията и на ефективното действие на системата по качеството.

5. Лицето, получило разрешение за оценяване на съответствието, оценява системата по качеството, за да установи дали тя съответства на изискванията на т. 4, и приема за съответстващи на тези изисквания системите по качеството, за които е приложен съответният хармонизиран стандарт. Екипът одитори трябва да включва поне едно лице с опит в оценяването на съответната технология. Процедурата за оценяване включва контролно посещение в местата на производство. Решението се съобщава на производителя. Съобщението съдържа заключение от оценяването и мотивирано решение.

6. Производителят се задължава да изпълнява задълженията, произтичащи от така одобрената система по качеството, и да я поддържа актуална и ефикасна. Лицето, което пуска продукта на пазара, информира лицето, одобрило системата по

качеството, за всяко предвиджано изменение на системата по качеството. Лицето по т. 5 преценява предложените изменения и решава дали изменената система по качеството ще продължи да отговаря на изискванията на т. 4 или е необходимо ново оценяване. Решението се съобщава на производителя. Съобщението съдържа заключение от оценяването и мотивирано решение.

7. Лицето по т. 5 осъществява надзор с цел да се осигури точното изпълнение на задълженията на производителя, произтичащи от одобрената система по качеството. За целите на надзора производителят осигурява на лицето по т. 5 достъп до местата за производство, контрол, изпитвания и складиране и му предоставя всички необходими данни и по-специално:

а) документацията за системата по качеството;

б) досиетата по качеството, като доклади от контрола и данни от изпитвания и калибриране, доклади за квалификацията на съответния персонал и др.

8. Лицето по т. 5 извършва периодични одити, за да се увери, че производителят поддържа и прилага системата по качеството. Доклад от одита се предава на производителя. Лицето по т. 5 може да извършва и внезапни посещения при производителя, като при тези посещения може, ако е необходимо, да извършва или да възлага извършването на изпитвания, за да се провери функционирането на системата по качеството. Лицето по т. 5 предава на производителя доклад за посещението и протоколи от изпитванията, ако такива са извършени.

9. Производителят държи на разположение на органите за надзор на пазара в продължение най-малко на 10 години от датата на производството на последното съоръжение:

а) документацията за системата по качеството;

б) данни за измененията на системата по качеството по т. 6;

в) решенията и докладите по т. 6 и 8.

10. Лицето по т. 5 съобщава на другите лица, получили разрешение за оценяване на съответствието, необходимите данни относно издадените и обявените за невалидни одобрения на системи по качеството.

Приложение № 4 към чл. 35, ал. 1, т. 1, буква "б"

Процедура за оценяване на съответствието "проверка на продукта"

1. "Проверка на продукта" е процедура, чрез която лицето, което пуска продукта на пазара, проверява и потвърждава, че съоръжението, за което се прилага т. 3, съответства на типа, описан в сертификата за изследване на типа, и отговаря на приложимите изисквания на наредбата.

2. Производителят взема всички необходими мерки, за да осигури производственият процес да гарантира съответствието на съоръжението с типа, описан в сертификата за изследване на типа, и с приложимите изисквания на наредбата. Лицето, което пуска съоръжението на пазара, нанася маркировката за съответствие върху всяко отделно съоръжение и изготвя писмена декларация за съответствие.

3. Лицето, получило разрешение да извършва оценяване на съответствието, извършва подходящи изследвания и изпитвания с цел да установи съответствието на съоръжението, системата за защита или устройството по чл. 2, ал. 1, т. 2 с приложимите изисквания на наредбата чрез изследване и изпитване на всеки продукт съгласно т. 4 - 6. Лицето, което пуска продукта на пазара, съхранява копие на декларацията за съответствие в продължение най-малко на 10 години от датата на производството на последното съоръжение.

4. Всяко съоръжение се изследва отделно и се извършват подходящи изпитвания, определени в съответните стандарти по чл. 5, или еквивалентни изпитвания, за да се провери неговото съответствие с типа, описан в сертификата за изследване на типа, и с приложимите изисквания на наредбата.

5. Лицето по т. 3 поставя или изисква поставянето на своя идентификационен номер върху всяко отделно одобрено съоръжение и издава сертификат за съответствие по отношение на извършените изпитвания.

6. Лицето, което пуска продукта на пазара, представя при поискване сертификатите за съответствие.

Приложение № 5 към чл. 35, ал. 1, т. 2, буква "а"

Процедура за оценяване на съответствието "съответствие с типа"

1. "Съответствие с типа" е процедура, чрез която лицето, което пуска продукта на пазара, декларира, че съоръжението съответства на типа, описан в сертификата за изследване на типа, и отговаря на приложимите за него изисквания на наредбата. Лицето, което пуска продукта на пазара, нанася маркировката за съответствие върху всяко съоръжение и изготвя декларация за съответствие.
2. Производителят взема всички необходими мерки, за да осигури производственият процес да гарантира съответствието на съоръжението с типа, описан в сертификата за изследване на типа, и с приложимите изисквания на наредбата.
3. Лицето, което пуска продукта на пазара, съхранява копие на декларацията за съответствие в продължение най-малко на 10 години от датата на производството на последното съоръжение. За всяко съоръжение изпитванията за експлозивна защита се извършват от производителя или от негово име. Изпитванията се извършват под надзора на избрано от производителя лице, получило разрешение за оценяване на съответствието. По време на производствения процес производителят поставя идентификационния номер на избраното от него лице, получило разрешение за оценяване на съответствието.

Приложение № 6 към чл. 35, ал. 1, т. 2, буква "б"

Процедура за оценяване на съответствието
"осигуряване на качеството на продукта"

1. "Осигуряване на качеството на продукта" е процедура, чрез която производителят, като изпълнява задълженията по т. 2, осигурява и декларира, че съоръжението съответства на типа, описан в сертификата за изследване на типа. Лицето, което пуска продукта на пазара, нанася маркировката за съответствие върху всеки продукт и изготвя декларация за съответствие. Маркировката се придружава от идентификационния номер на лицето, получило разрешение за оценяване на съответствието, което осъществява надзора по т. 7 и 8.
2. Производителят поддържа одобрена система по качеството на производството, изходящия контрол и изпитванията на съоръжението съгласно т. 3 - 6 и на надзора по т. 7 и 8.
3. Производителят подава заявление за оценяване на неговата система по качеството за съответното съоръжение пред избрано от него лице, получило разрешение за оценяване на съответствието. Заявлението съдържа:
  - а) всички необходими данни за съответната категория продукти;
  - б) документацията относно системата по качеството;
  - в) техническото досие на одобрения тип и копие от сертификата за изследване на типа.
4. В рамките на системата по качеството всяко съоръжение се изследва отделно и се извършват подходящи изпитвания, определени в съответните стандарти по чл. 5, или еквивалентни изпитвания, за да се провери неговото съответствие с приложимите изисквания на наредбата. Всички елементи, изисквания и норми, установени от производителя, трябва да са систематично свързани и подредени в документация под формата на стратегия, процедури и инструкции. Документацията за системата по качеството трябва да позволява еднозначно тълкуване на програмите, плановете, ръководствата и досиетата по качеството. Документацията трябва да съдържа достатъчно описание на:
  - а) целите по качеството и организационната структура, отговорностите на ръководството и неговите правомощия относно качеството на съоръженията;
  - б) изследванията и изпитванията, които ще се извършват след производството;
  - в) начините за контрол на ефективното действие на системата по качеството;
  - г) досиетата по качеството, като доклади от контрола и данни от изпитвания и калибриране, доклади за квалификацията на съответния персонал и др.

5. Лицето, получило разрешение за оценяване на съответствието, оценява системата по качеството, за да установи дали тя съответства на изискванията по т. 4, и приема за съответстващи на тези изисквания системите по качеството, за които е приложен съответният хармонизиран стандарт. Екипът одитори трябва да включва поне едно лице с опит в оценяването на съответната технология. Процедурата за оценяване включва контролно посещение в местата на производство. Решението се съобщава на производителя. Съобщението съдържа заключение от оценяването и мотивирано решение.

6. Производителят се задължава да изпълнява задълженията, произтичащи от така одобрената система по качеството, и да я поддържа актуална и ефикасна. Лицето, което пуска продукта на пазара, информира лицето, одобрило системата по качеството, за всяко предвидено изменение на системата по качеството. Лицето по т. 5 преценява предложените изменения и решава дали изменената система по качеството ще продължи да отговаря на изискванията по т. 4, или е необходимо ново оценяване. Решението се съобщава на производителя. Съобщението съдържа заключение от оценяването и мотивирано решение.

7. Лицето по т. 5 осъществява надзор с цел да се осигури точното изпълнение на задълженията на производителя, произтичащи от одобрената система по качеството. За целите на надзора производителят осигурява на лицето по т. 5 достъп до местата за производство, контрол, изпитвания и складиране и му предоставя всички необходими данни и:

- а) документацията за системата по качеството;
- б) техническото досие;
- в) досиетата по качеството, като доклади от контрола и данни от изпитвания и калибриране, доклади за квалификацията на съответния персонал и др.

8. Лицето по т. 5 извършва периодични одити, за да се увери, че производителят поддържа и прилага системата по качеството. Доклад от одита се предава на производителя. Лицето по т. 5 може да извършва и внезапни посещения при производителя и при тези посещения може, ако е необходимо, да извършва или да възлага извършването на изпитвания, за да се провери функционирането на системата по качеството. Лицето по т. 5 предава на производителя доклад за посещението и протоколи от изпитванията, ако такива са извършени.

9. Производителят държи на разположение на органите за надзор на пазара в продължение най-малко на 10 години от датата на производството на последното съоръжение:

- а) документацията за системата по качеството;
- б) данни за измененията на системата по качеството по т. 6;
- в) решенията и докладите по т. 6 и 8.

10. Лицето по т. 5 съобщава на другите лица, получили разрешение за оценяване на съответствието, необходимите данни относно издадените и обявените за невалидни одобрения на системи по качеството.

Приложение № 7 към чл. 35, ал. 1, т. 3 и 4 и чл. 39

Процедура за оценяване на съответствието "вътрешен производствен контрол"

1. "Вътрешен производствен контрол" е процедура, чрез която лицето, което пуска съоръжението на пазара, като изпълнява задълженията по т. 2, осигурява и декларира, че съоръжението отговаря на приложимите за него изисквания на наредбата. Лицето, което пуска съоръжението на пазара, нанася маркировката за съответствие върху всяко съоръжение и изготвя декларация за съответствие.

2. Производителят съставя техническо досие. Лицето, което пуска съоръжението на пазара, съхранява техническото досие на разположение на органа за надзор на пазара в продължение най-малко на 10 години от датата на производството на последното съоръжение.

3. Техническото досие трябва да дава възможност за оценяване съответствието на съоръжението с изискванията на наредбата и да обхваща в необходимата за оценяването степен проектирането, производството и експлоатацията на продукта. Досието трябва да съдържа:

- а) общо описание на съоръжението;

- б) конструкторски и монтажни чертежи и схеми на детайлите, възлите, веригите и др.;
- в) описания и пояснения към чертежите, схемите и функционирането на съоръжението;
- г) списък на стандартите по чл. 5, които са приложени изцяло или частично, и описание на техническите решения, които са приети за изпълнение на приложимите съществени изисквания по наредбата, когато не са приложени стандартите по чл. 5;
- д) резултати от изчисленията при проектиране, от извършени изследвания и др.;
- е) протоколи от изпитвания.

4. Лицето, което пуска продукта на пазара, съхранява копие от декларацията за съответствие заедно с техническото досие.

5. Производителят предприема всички необходими мерки, за да осигури производственият процес да гарантира съответствие на произведените съоръжения с техническото досие и с приложимите изисквания на наредбата.

Приложение № 8 към чл. 35, ал. 2

Процедура за оценяване на съответствието "проверка на единичен продукт"

1. "Проверка на единичен продукт" е процедура, чрез която производителят осигурява и декларира, че съоръжението или системата за защита, за които е издаден сертификат по т. 2, отговарят на приложимите изисквания на наредбата. Лицето, което пуска продукта на пазара, нанася маркировката за съответствие върху съоръжението или системата за защита и изготвя декларация за съответствие.

2. Лицето, получило разрешение за оценяване на съответствието, изследва единичното съоръжение или система за защита и извършва подходящи изпитвания, определени в съответните стандарти по чл. 5, или еквивалентни изпитвания, за да провери тяхното съответствие с приложимите изисквания на наредбата. Лицето, получило разрешение за оценяване на съответствието, поставя или изисква поставянето на своя идентификационен номер върху всяко одобрено съоръжение или система за защита и издава сертификат за съответствие по отношение на извършените изпитвания.

3. Техническото досие трябва да дава възможност за оценяване на съответствието с изискванията на наредбата и да обхваща в необходимата за оценяването степен проектирането, производството и експлоатацията на продукта. Досието трябва да съдържа:

- а) общо описание на продукта;
- б) конструкторски и монтажни чертежи и схеми на детайлите, възлите, веригите и др.;
- в) описания и пояснения към чертежите, схемите и функционирането на съоръжението или системата за защита;
- г) списък на стандартите по чл. 5, които са приложени изцяло или частично, и описание на техническите решения, които са приети за изпълнение на приложимите съществени изисквания на наредбата, когато не са приложени стандартите по чл. 5;
- д) резултати от изчисленията при проектиране, от извършени изследвания и др.;
- е) протоколи от изпитвания.